

Briuselis, 2016 m. birželio 10 d.
(OR. en)

9949/16

Tarpinstitucinė byla:
2016/0070 (COD)

SOC 394
EMPL 261
MI 428
COMPET 359
CODEC 835
JUSTCIV 164

ATASKAITA

nuo:	Nuolatinių atstovų komiteto
kam:	Tarybai
Ankstesnio dokumento Nr.:	9309/16 SOC 339 EMPL 235 MI 366 COMPET 312 CODEC 714 JUSTCIV 120
Komisijos dok. Nr.:	6987/16 SOC 144 EMPL 97 MI 142 COMPET 118 CODEC 279 - COM(2016) 128 final + ADD 1 - ADD 2
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje vykdymo užtikrinimo - Pažangos ataskaita

I. ĮVADAS

2016 m. kovo 8 d. Komisija priėmė pasiūlymą, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 96/71/EB¹ dėl darbuotojų komandiravimo. Šis pasiūlymas yra tikslinė peržiūra siekiant užtikrinti vienodas sąlygas paslaugų teikėjams ir tuo pačiu metu apsaugoti komandiruotus darbuotojus. Komisijos nuomone, prieš dvidešimt metų priimta direktyva jau tinkamai nebeatspindi pokyčių nuo 1996 m. ir dabartinės padėties darbo rinkose, pavyzdžiui, gerokai padidėjusių darbo užmokesčio skirtumų tarp siunčiančiosios ir priimančiosios šalių.

¹ 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje, OL L 18, 1997 1 21, p. 1–6.

2016 m. gegužės 10 d. baigėsi aštuonių savaitių konsultacijų su nacionaliniais parlamentais terminas. Iki šio termino 11 valstybių narių nacionaliniai parlamentai, kurie atitinka 22 balsus, atsiuntė pagrįstas nuomones. Taigi buvo pasiekta vieno trečdaliaus balsų riba, kuri būtina norint pradėti vadinamąją geltonosios kortelės procedūrą. Pagal prie sutarčių pridėto Protokolo Nr. 2² 7 straipsnio 2 dalį šį pasiūlymą turi persvarstyti Komisija, kuri gali nuspręsti jo nekeisti, iš dalies pakeisti arba jį atsiimti.

Socialinių klausimų darbo grupė šį pasiūlymą svarstė penkiuose posėdžiuose; paskiausias jos posėdis įvyko 2016 m. birželio 2 d. Gegužės 13 d. Socialinių klausimų darbo grupės posėdyje viena delegacijų grupė paprašė sustabdyti darbą techniniu lygiu. Tačiau dauguma delegacijų pritarė pirmininkaujančios valstybės narės siūlymui tęsti darbą siekiant užbaigti šiuo metu atliekamą darbą ir toliau spręsti klausimus techniniu lygiu, pavyzdžiui, pasiūlymo ir Reglamento „Roma I“ santykio klausimą, tuo pačiu metu visokeriopai atsižvelgiant į nacionalinių parlamentų pagrįstas nuomones ir Komisijos svarstymo laikotarpį.

Europos Parlamentas dar nepateikė per pirmąjį svarstymą priimtos pozicijos. Remiantis siūlomu teisiniu pagrindu (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 53 straipsnio 1 dalimi ir 62 straipsniu), Taryba ir Europos Parlamentas turi spręsti pagal įprastą teisėkūros procedūrą.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, kurio Komisija paprašė pateikti neprivalamo pobūdžio nuomonę, dar nepateikė nuomonės dėl šio pasiūlymo.

Šiame etape laikoma, kad visos delegacijos laikosi bendrų tikrinimo išlygų dėl pasiūlymo. EE, DK, HU, MT, RO ir UK pareiškė parlamentinio tikrinimo išlygas, o PL, HU ir SE – lingvistines išlygas. LV ir DK kiekviena laikosi konkrečios tikrinimo išlygos.

² Protokolas (Nr. 2) dėl subsidarumo ir proporcingumo principų taikymo, OL C 326, 2012 10 26, p. 206–209.

II. TARYBOS DARBAS PIRMININKAUJANT NYDERLANDAMS

1. Diskusijos už šiuos klausimus atsakingoje Socialinių klausimų darbo grupėje

Iš esmės delegacijos sutarė, kad laisvas darbuotojų judėjimas ir laisvas paslaugų teikimas yra pagrindiniai ES principai, kuriais prisidedama prie ekonomikos augimo ir gerovės ES. Be to, jos sutarė, kad reikia spręsti sukčiavimo ir neteisėtos praktikos komandiravimo srityje problemą ir kovoti su jomis. Tačiau delegacijos laikėsi priešingų nuomonių dėl Komisijos pasiūlymo.

Viena delegacijų grupė laikėsi nuomonės, kad dar per anksti siūlyti Direktyvos 96/71/EB pakeitimus, kol nesibaigė 2014 m. vykdymo užtikrinimo direktyvos³ perkėlimo į nacionalinę teisę terminas (2016 m. birželio mėn.) ir kol ji nedavė akivaizdžių rezultatų. Jos atmetė visus pasiūlymo elementus daugiausia argumentuodamos tuo, kad jis kenkia vidaus rinkai, visų pirma laisvam paslaugų judėjimui. Tačiau kita delegacijų grupė palankiai įvertino šią iniciatyvą kaip gerą pagrindą tobulinti galiojančias taisykles, didinti teisinį tikrumą darbdaviams ir darbuotojams ir prisidėti prie to, kad būtų užtikrinta didesnė darbuotojų lygybė ir konkurencija, grindžiama inovacijomis ir gebėjimais (ne vien tik darbo užmokesčiu). Trečia delegacijų grupė pateikė įvairių klausimų ir susirūpinimų dėl pasiūlymo, į kuriuos turi būti atsakyta ir kurie turi būti išspręsti prieš priimant galutinę poziciją.

Poveikio vertinimo nagrinėjimas

Kovo 22 d. delegacijoms buvo išsiųstas klausimynas; į jį atsakė 22 valstybės narės. Balandžio 28 d. Socialinių klausimų darbo grupė nuodugniai išnagrinėjo ir apsvairstė poveikio vertinimą, o pirmininkaujanti valstybė narė pateikė ataskaitą Nuolatinio atstovų komitetui laikydamasi orientacinių gairių, išdėstytų dok. 16024/14. Poveikio vertinimo nagrinėjimo ataskaita pateikiama dok. 9309/16 papildyme.

³ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/67/ES dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje vykdymo užtikrinimo ir kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą („IMI reglamentas“) (OL L 159, 2014 5 28, p. 11–31).

2. Diskusijos kitų sudėčių Taryboje

Viena delegacijų grupė paprašė surengti diskusijas dėl pasiūlymo gegužės 26 d. Konkurencingumo tarybos posėdyje. Rengdamasi tam Tarybos posėdžiui, gegužės 12 d. Komisija pasiūlymą ir jo poveikio vertinimą taip pat pateikė Konkurencingumo ir augimo darbo grupei. Gegužės 13 d. Socialinių klausimų darbo grupėje pirmininkaujanti valstybė narė informavo apie šių diskusijų rezultatus.

Buvo laikomasi priešingų nuomonių, viena vertus, dėl pasiūlymo galimo poveikio laisvam paslaugų judėjimui ir konkurencingumui vidaus rinkoje, ir, kita vertus, dėl poreikio taikyti privalomas taisykles vienodai visiems toje pačioje rinkoje dalyvaujantiems darbuotojams ir bendrovėms.

Be to, pasiūlymas buvo svarstomas gegužės 11 d. Civilinės teisės klausimų darbo grupės posėdyje. Visų pirma delegacijos pareiškė susirūpinimą dėl galimo santykio tarp Reglamento „Roma I“ (daugiausia 8 straipsnio), Reglamento „Briuselis I“ ir pasiūlymo naujo 2a straipsnio. Gegužės 13 d. Socialinių klausimų darbo grupėje pirmininkaujanti valstybė narė informavo apie šių diskusijų rezultatus.

III. **PAGRINDINIAI SOCIALINIŲ KLAUSIMŲ DARBO GRUPĖJE APTARTI KLAUSIMAI**

Diskusijos Socialinių klausimų darbo grupėje atspindėjo prieštarigus klausimus, apibrėžtus I skyriuje. Šiuo požiūriu jose daugiausia dėmesio buvo skiriama poveikio vertinimui ir pačiam pasiūlymui. Dėl daugelio aspektų (pvz., subrangos, laikinojo įdarbinimo įmonių ir kolektyvinių darbo sutarčių) kelios valstybės narės pateikė klausimų ir išreiškė susirūpinimą, o kai kurios pateikė pasiūlymų dėl šių susirūpinimą keliančių problemų sprendimo. Dėl kitų klausimų (pvz., ilgalaikių komandiravimų ir darbo užmokesčio) diskusijos buvo išsamesnės.

a) Teisinis pagrindas (SESV 53 straipsnio 1 dalis ir 62 straipsnis)

Pasiūlymas turi tokį pat teisinį pagrindą, kaip Direktyva 96/71, kurią jis iš dalies keičia, ir Direktyva 2014/67/ES. Vis dėlto pagrindinis aptariamas klausimas buvo tai, ar Komisijos pasirinktas teisinis pagrindas yra tinkamas. Kai kurios delegacijos manė, kad siekiant apimti taisykles, susijusias su darbo sąlygomis, įskaitant darbo užmokestį, pageidautina įtraukti teisinį pagrindą pagal socialinės politikos skyrių. Kai kurios delegacijos laikėsi nuomonės, kad ryšys su Reglamentu „Roma I“ reikštų, kad pasiūlymas apima V antraštinės dalies taikymo sritį.

Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad reikia išsamesnio nagrinėjimo prieš darant išvadas apie poreikį keisti ar plėsti teisinį pagrindą.

b) Ilgalaikis komandiravimas (naujas 2a straipsnis) ir santykis su Reglamentu „Roma I“

Pasiūlymu nustatyta taisyklė, kad tais atvejais, kai numatoma ar faktinė komandiravimo trukmė viršija 24 mėnesius, priimančioji valstybė narė laikoma šalimi, kurioje įprastai atliekamas darbas. Komisija ketina ne iš dalies pakeisti Reglamentą „Roma I“, bet užtikrinti jo taikymo teisinį tikrumą konkrečiu komandiravimo atveju.

Pagrindiniai aptarti klausimai apima siūlomo 2a straipsnio suderinamumą su Reglamentu „Roma I“, nes daugelis delegacijų manė, kad juo pakeičiama to reglamento 8 straipsnio 2 dalies reikšmė tais atvejais, kurie išdėstyti Direktyvoje 96/71. Tarybos Teisės tarnyba pateikė nuomonę dėl galimybės įtraukti kolizijos teisės normą į Darbuotojų komandiravimo direktyvą (dok. 9544/16). Ši nuomonė buvo pateikta darbo grupėje ir aptarta. Daug delegacijų teigiamai vertino pateiktus teisinius paaiškinimus ir sprendimus. Nuodugni diskusija nevyko, nes dauguma delegacijų vis dar nagrinėjo nuomonės turinį ir (arba) manė, kad diskusiją reikia atidėti būsimiems posėdžiams.

Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad papildomas Tarybos Teisės tarnybos nuomonės nagrinėjimas galėtų padėti paaiškinti santykį su Reglamentu „Roma I“.

c) Darbo užmokestis (3 straipsnio 1 dalis)

Pasiūlyme sąvoka „minimali užmokesčio norma“ pakeičiama į sąvoką „darbo užmokestis“ priimančiosios valstybės narės pagrindinių nuostatų, kurios taikomos komandiruotiems darbuotojams, srityje, todėl nacionalinėje teisėje numatytos darbo užmokesčio taisyklės ir teisės aktai arba visuotinai taikytinos kolektyvinės sutartys taip pat tampa taikytinomis komandiruotiems darbuotojams.

Darbo užmokesčio srityje pirmiausia buvo diskutuojama, ar pakankamai aišku, kad darbo užmokesčio nustatymas ir susijusios jo nustatymo taisyklės ir toliau priklauso valstybių narių ir socialinių partnerių kompetencijai. Kitas svarbus klausimas buvo tai, ar darbo užmokesčio sąvoka yra pakankamai aiški, atsižvelgiant į sąsają su dabartinės direktyvos minimalios užmokesčio normos sąvoka.

Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad Komisija pasiūlyme bei savo pareiškimuose aiškiai nurodė, kad pasiūlymu nesiekama daryti poveikio nacionalinei kompetencijai darbo užmokesčio nustatymo srityje, įskaitant socialinių partnerių kompetenciją atlyginimo nustatymo srityje. Kai kurios delegacijos pateikė pasiūlymų dėl papildomo teksto, kuris tai tiesiogiai patvirtintų, visų pirma dėl galimybės (pakartotinai) įrašyti sakinį, panašų į Direktyvos 96/71 3 straipsnio 1 dalies paskutinį sakinį. Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad šie variantai galėtų būti toliau svarstomi. Be to, pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad tam tikrais atvejais paaiškinimo tikslais būtų galima lyginti darbo užmokesčio ir minimalios užmokesčio normos sąvokas.

d) Kolektyvinės sutartys (išbrauktas tekstas 3 straipsnio 1 dalies antroje įtraukoje ir 10 dalies antroje įtraukoje)

Pagal šią nuostatą visuotinai taikomos kolektyvinės sutartys yra taikomos komandiruotiems darbuotojams visuose ekonomikos sektoriuose. Pagal dabartinę Direktyvą 96/71/EB tai privalomai taikoma tik statybų sektoriui, o kitiems sektoriams taikoma pasirinktinai.

Pagrindiniai iškelti klausimai – ar siūloma nuostata pakankamai garantuojama galimybė naudotis pagrindinėmis teisėmis, pavyzdžiui, streikuoti, derėtis, sudaryti ir vykdyti kolektyvines sutartis. Kitas svarbus klausimas buvo informacijos apie taikytinas kolektyvines sutartis ir jų turinio prieinamumas.

Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad nagrinėjant daugiausia dėmesio galėtų būti skirta klausimui, kaip aiškiau išreikšti, pvz., konstatuojamosiose dalyse, tai, kad visapusiškai gerbiamos pagrindinės teisės.

e) Subranga (nauja 3 straipsnio 1a dalis)

Pasiūlyme įvedama nauja nuostata dėl subrangos. Ja nustatoma, kad valstybės narės, įpareigojančios įmones sudaryti subrangos sutartis tik su tomis įmonėmis, kurios suteikia darbuotojams tam tikras sąlygas darbo užmokesčio srityje, įskaitant sąlygas, kylančias iš nevisuotinai taikomų kolektyvinių sutarčių, taip pat gali nustatyti, kad šis įpareigojimas taip pat taikomas įmonėms, komandiruojančioms darbuotojus į jų teritoriją.

Buvo iškelta klausimų, ar šiuo pasiūlymu gali būti daromas poveikis socialinių partnerių derybinei kompetencijai, bei dėl to, kaip komandiruojančios įmonės galėtų gauti naujausią informaciją apie darbo užmokesčio srityje taikytinas taisykles.

Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad reikia papildomai padirbėti siekiant paaiškinti tikslą šios nuostatos taikymo sritį ir poveikį.

f) Laikinieji darbuotojai (nauja 3 straipsnio 1b dalis ir išbraukta 3 straipsnio 9 dalis)

Pagal šią nuostatą Direktyvos 2008/104/EB („Darbo per laikinojo įdarbinimo įmones direktyvos“)⁴ 5 straipsnio nuostatos ir sąlygos tampa privalomomis komandiruotiems darbuotojams, vienodo požiūrio principą taikant per laikinojo įdarbinimo įmonę įdarbintiems ir panašų darbą dirbantiems įmonės laikinojo darbo naudotojos darbuotojams.

⁴ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones, OL L 327, 2008 12 5, p. 9–14.

Pagrindiniai iškelti klausimai yra susiję su Darbo per laikinojo įdarbinimo įmones direktyvos 5 straipsniu. Delegacijų nuomonės išsiskyrė dėl to, kokį poveikį 3 straipsnio 9 dalies pakeitimas nuoroda į Darbo per laikinojo įdarbinimo įmones direktyvos 5 straipsnį daro vienodo požiūrio taikymo laikiniams darbuotojams nuostatomis.

Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad šio elemento išsamesnę analizę galima būtų papildyti Darbo per laikinojo įdarbinimo įmones direktyvos 5 straipsnio taikymo srities palyginimu su dabartine Direktyvos 96/71 3 straipsnio 9 dalies formuluote.

IV. IŠVADOS

Kai Komisija priims sprendimą dėl „geltonosios kortelės“ ir atsižvelgiant į šį sprendimą pirmininkausianti valstybė narė turės tęsti svarstymus Taryboje ir jos parengiamajame organe.

Remiantis Nyderlandų pirmininkavimo laikotarpiu atliktu darbu ir atsižvelgiant į Komisijos pateiktus paaiškinimus bei jos sprendimą dėl „geltonosios kortelės“, tikėtina, kad išsamesnės diskusijos dėl pirmiau išdėstytų klausimų padės pirmininkausiančioms valstybėms narėms pereiti prie Tarybos pozicijos dėl pasiūlymo projekto rengimo.